

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 19. november 2019 af Østre Landsrets 10. afdeling
(landsdommerne Anne Thalbitzer, Malou Kragh Halling og Martin Hall (kst.) med domsmænd).

10. afd. nr. S-2006-19:

Anklagemyndigheden

mod

erstatningssøgende

E

(Født juli 1970)

(advokat Klaus Ellis Henriques, besk.)

Retten på Bornholms dom af 7. maj 2019 (sag nr. 1-155/2019) er anket af E
med principal påstand om ophævelse af byrettens dom, subsidiært at der ydes ham erstatning på 116.479 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 16. januar 2018.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter retsplejelovens § 1018 f, stk. 1, er det den byret, som har pådømt straffesagen, der skal behandle erstatningssagen. Herefter, og idet det ikke er et spørgsmål i sagen, om erstatningssøgende har udvist egen skyld, findes den omstændighed, at byretsdommer X har truffet afgørelse om fortsat varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, og har pådømt straffesagen, ikke at være egnet til at rejse tvivl om dommer X's fuldstændige upartiskhed, jf. retsplejelovens § 61 og

EMRK art. 6, eller at Retten på Bornholm skulle være afskåret fra at behandle sagen som følge af inhabilitet. At Retten på Bornholm, herunder dommer X , i forbindelse med afgørelsen om fortsat varetægtsfængsling har taget stilling til, hvorvidt varetægtsfængsling var udelukket som følge af, at E tidligere var fundet omfattet af straffelovens § 16, stk. 2, kan ikke føre til et andet resultat. Der er således ikke grundlag for at tage erstatningssøgendes principale påstand til følge.

Det tiltrædes af de grunde, der er anført af byretten, at der ikke består et misforhold mellem varetægtsfængslingens længde og strafforfølgningens udfald, eller at der i øvrigt foreligger sådanne særlige grunde, at der skal tilkendes erstatning som følge heraf, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 2, og § 1018 h.

Herefter stadfæster landsretten dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod erstatningssøgende E stadfæstes.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger for landsretten.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 19-11-2019

Camilla Nielsen
kontorfuldmægtig

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 7. maj 2019

Rettens nr. 1-155/2019

Politiets nr.

Erstatningssøgende

E

mod

Anklagemyndigheden

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Tilkendegivelse af 8. marts 2019 er modtaget den 14. marts 2019.

E var i tiden fra den 10. august 2017 til den 19. december 2017 anholdt og varetægtsfængslet for overtrædelse af blandt andet straffelovens § 276.

E blev ved dom af 19. december 2017 afsagt af Retten på Bornholm dømt til at undergive sig tilsyn af kommunen med mulighed for anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap og med en længstetid på 5 år.

Advokat Klaus Henriques har ved brev af 16. januar 2018 fremsat krav om erstatning for frihedsberøvelse, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Statsadvokaten har den 20. marts 2018 afvist kravet.

Rigsadvokaten har den 31. maj 2018 afvist kravet.

Påstande

E har nedlagt påstand om erstatning på 116.479 kr. med tillæg af procesrente fra den 16. januar 2018.

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at erstatningssøgende selv bærer de omkostninger, der er forbundet med sagens indbringelse for retten.

Sagens oplysninger

Det fremgår af sagen, at E ved Østre Landsrets anke dom af 8. september 2016 i medfør af straffelovens § 68, stk. 2, jf. § 16, stk. 2, blev idømt tilsyn af kommunen, således at han skulle efterkomme tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde og således, at tilsynsmyndigheden kunne træffe bestemmelse om anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, og at længstetiden blev fastsat til 5 år. Det fremgår endvidere, at et sådant tilsyn aldrig blev etableret.

Af Retspsykiatrisk erklæring af 23. oktober 2017 fremgår blandt andet:

"Konklusion

Observanden er ved den retspsykiatriske undersøgelse ikke sindssyg og det kan ej heller antages at have været tilfældet på tidspunktet for de påsigtede handlinger. Han er ved tidligere undersøgelser vurderet til entydigt at være mental retarderet, hvilket også genfindes ved denne undersøgelse. Han fremtræder ikke dement og det kan ikke antages, at han på tidspunktet for det påsigtede har været under indflydelse af psykoaktive stoffer i et sådant omfang, at der er tale om patologisk rus.

Observanden er opvokset i en tyrkisk familie under dårlige sociale forhold og skolegangen har været præget af adfærds- og skoleproblemer med manglende funktion i skolen og manglende gennemførelse af afgangseksamener og forlod skolen i 8. klasse efter voldelig optræden. Han har i mange år haft et større alkoholmisbrug, i særdeleshed af øl, som dog i de senere år er aftaget til en 4-5 øl dagligt. Han har udvist massiv kriminel adfærd med ca. 30 domme for overtrædelse af færdselsloven, hovedsageligt ved at føre motorkøretøj i alkoholpåvirket tilstand og senere uden gyldig førerret samt tyveri og indbrud. Det er indtrykket, at hovedparten af pengene er brugt på spil.

Observanden er ved mentalundersøgelse i 2011 vurderet at være omfattet af straffelovens § 16, stk. 1 og straffelovens § 16, stk. 2, men efter psykiatrisk behandling og fornyet kriminalitet samt fornyet undersøgelse i 2015 blev det vurderet, at han alene fremtrådte mentalt retarderet og han blev i 2016 dømt til tilsyn af kommunen i fem år, samt efterkomme tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde og at tilsynsmyndigheden kunne træffe bestemmelse om anbringelse i en institution for personer med vidtgående handicap. Uagtet dette, har observanden nu erkendt 13 forhold med tyveri, indbrud og overtrædelse af færdselsloven. Der er i sagens akter ingen oplysninger om observandens kontakt til kommunen med hensyn til tilsyn og varetagelse af dommen.

Observanden er i lighed med de tidligere undersøgelser vurderet til at være mentalt retarderet og der er ved tidligere psykologiske undersøgelser fundet en IQ på 58, hvilket placerer ham i gruppen af mentalt retarderede af lettere grad. Observanden er derfor omfattet af straffelovens § 16, stk. 2 og med henvisning til ovenstående, her i særdeleshed, at den tidligere idømte foranstaltning ikke har været tilstrækkelig, vil man på trods af arten af kriminaliteten, men set i lyset af de mange domme for ligartet kriminalitet og nu 13 lignende forhold, som mest formålstjenlig foranstaltning, anbefale dom til anbringelse i en institution for personer med vidtgående psykisk handicap med længste tid på fem år."

E har afgivet forklaring.

Forklaringen er lydoptaget og gengives ikke i denne dom.

Rettens begrundelse og afgørelse

Henset til længden af den straf, som E, såfremt han var fundet egnet til at blive idømt fængselsstraf, under hensyn til de pådømte forholds omfattende karakter samt hans særdeles omfattende forstraffe, ville være blevet idømt, finder retten, at den under sagen anvendte frihedsberøvelse ikke står i misforhold til strafforfølgningens udfald.

Efter det oplyste om sagens forløb og frihedsberøvelsens karakter finder retten ikke, at det af andre særlige grunde må anses for rimeligt, at E tilkendes erstatning, eller at der i øvrigt er grundlag for at tilkende E erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Det forhold, at E ved Østre Landsrets ankedom af 8. september 2016 blev anset for omfattet af personkredsen i straffelovens § 16, stk. 2, og idømt tilsyn af kommunen med mulighed for anbringelse på institution for personer med vidtgående psykiske handicap, samt at et sådan tilsyn efter det oplyste aldrig blev etableret, kan ikke føre til et andet resultat.

E's påstand tages derfor ikke til følge, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 2, og § 1018 h.

Thi kendes for ret:

Den af E nedlagte påstand om erstatning for uberettiget frihedsberøvelse tages ikke til følge.

E skal betale sagens omkostninger.

X

dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.

RETTEN PÅ BORNHOLM, den 10. maj 2019

Mia Falk Pedersen
retsassistent

Advokat Klaus Elis Henriques
Frederiksberggade 2
1459 København K

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 31. maj 2018

JOURNAL NR.

SAGSBEHANDLER: ENJ/

Ikke erstatning for frihedsberøvelse -

De har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i København den 20. marts 2018, om at nægte erstatning til E .

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at Deres klient ikke kan få erstatning for frihedsberøvelsen. Jeg har samtidig besluttet ikke at imødekomme Deres krav om salær. Begrundelserne herfor fremgår nedenfor.

Begrundelse

De har i Deres klage anført, at det centrale for bedømmelsen af denne sag er, at deres klient ikke burde have siddet i arrest, men underkastet behandling, som resultatet af sagen også viser. De har videre gjort gældende, at der er et misforhold mellem varetægtsfængslingen og sagens udfald, idet Deres klient blev idømt en behandlingsdom.

Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke er afgørende for erstatningsspørgsmålet, om den erstatningssøgende idømmes en behandlingsdom eller en almindelig straf, jf. TfK2015.605Ø. Retten lagde ved afgørelsen vægt på, at bedømmelsen af, hvorvidt der foreligger et misforhold mellem varetægtsfængslingen og strafforfølgningens udfald, afhænger af, hvilken straf den erstatningssøgende må forventes at blive idømt, såfremt han måtte findes egnet til at afsone straf.

Det er min vurdering, at såfremt Deres klient var fundet egnet til at blive idømt en almindelig straf, ville han kunne påregne en fængselsstraf svarende til den periode han har siddet varetægtsfængslet eller længere. Jeg har i den forbindelse lagt vægt på, at Deres klient ved Retten på Bornholm den 19. december 2017 blev fundet skyldig i 11 ud af 14 forhold, herunder 8 tilfælde af tyveri eller forsøg herpå, et tilfælde af brugstyveri

efter straffelovens § 293, stk. 1 og for to gange at køre uden førerbevis i medfør af færdselslovens § 117 a, stk. 2, nr. 2. Hertil kommer, at han tidligere er straffet adskillige gange for berigelseskriminalitet.

Jeg finder derfor - ligesom statsadvokaten - ikke, at der er et misforhold mellem det straffeprocessuelle indgreb i sagen og den idømte sanktion, ligesom jeg ikke finder, at der foreligger sådanne andre særlig grunde, der kan berettige til erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 2.

De har i Deres klage endvidere anført, at Deres klient ikke burde have siddet varetægtsfængslet, som følge af sin mentale tilstand. Det fremgår af sagen, at Deres klient under varetægtsfængslingen er blevet tilset af flere psykiatere, som ikke har fundet ham psykotisk eller i øvrigt fundet nogen lægelig indikation på, at han er psykisk syg. Endvidere fandt Retten på Bornholm samt landsretten ikke på noget tidspunkt under varetægtsfængslingen, at der forelå oplysninger om, at det forhold, at Deres klient ved en tidligere dom samt ved mentalundersøgelsen af 23. oktober 2017 er vurderet at være omfattet af straffelovens § 16, stk. 2, skulle gøre ham uegnet til varetægtsfængsling. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke udelukker, at man er egnet til at sidde varetægtsfængslet, alene fordi man ikke findes egnet til at afsone straf efter straffelovens § 16, stk. 2.

På den baggrund finder jeg endvidere ikke, at Deres klient er berettiget til erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 h.

Begrundelse for at nægte salær

Jeg finder ikke grundlag for at yde Dem salær, idet jeg har besluttet ikke at imødekomme Deres klients erstatningskrav, jf. Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a (2017), pkt. 11.

Sagens forløb

- I afgørelse af 20. marts 2018 nægtede statsadvokaten at yde erstatning.
- I brev af 3. april 2018 har De klaget over afgørelsen.
- Den 5 april 2018 har statsadvokaten sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Statsadvokaten har henholdt sig til sin afgørelse. Der er ikke kommet nye væsentlige oplysninger frem af betydning for sagen.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 2 (erstatning for misforhold), og § 1018 h (erstatning på baggrund af dansk rets almindelige erstatnings grundlag, culpa).

Mulighed for at klage mv.

Min afgørelse er endelig. Deres klient kan derfor ikke klage over den. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3.

Deres klient kan anmode om, at retten tager stilling til erstatningskravet. Hvis Deres klient ønsker, at retten tager stilling til kravet, skal De oplyse dette til Statsadvokaten i København senest to måneder efter, at De har modtaget denne afgørelse. Det står i retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Hvis De har spørgsmål til min afgørelse, er De velkommen til at kontakte Emil Nørby Jeppesen.

Med venlig hilsen

Britta Boysen
senioranklager

Advokat Klaus Elis Henriques
Frederiksberggade 2
1459 København K

STATSADVOKATEN I KØBENHAVN
KAMPMANNSGADE 1
1604 KØBENHAVN V

TELEFON: 72689000
FAX: 45150119
E-MAIL: SAK@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 20. marts 2018

JOURNAL NR.

§

SAGSBEHANDLER: SLV/

Ikke erstatning for frihedsberøvelse –

Jeg har i dag besluttet ikke at imødekomme Deres krav om erstatning til E for frihedsberøvelse. Begrundelsen herfor fremgår nedenfor.

Jeg har samtidig besluttet ikke at imødekomme Deres krav om salær. Begrundelsen herfor fremgår ligeledes nedenfor.

Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at E var varetægtsfængslet fra den 10. august 2017 kl. 11.02, sigtet for flere tyverier efter straffelovens § 276, til løsladelse efter dom den 19. december 2017 ca. kl. 17.15.

Frihedsberøvelsen varede således 132 påbegyndte døgn.

Ved Retten på Bornholms dom af 19. december 2017 blev Deres klient fundet skyldig i 7 forhold af tyveri eller forsøg herpå, jf. straffelovens § 276, jf. til dels § 21, stk. 1, brugstyveri, jf. straffelovens § 293, stk. 1, samt for overtrædelse af færdselslovens § 117 a, stk. 2, nr. 2. Deres klient blev frifundet for straf efter straffelovens § 16, stk. 2, og i stedet idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 med en længstetid på 5 år. Foranstaltningen indebærer, at kommunen kan anbringe ham i institution for personer med vidtgående psykiske handicap.

Det fremsatte erstatningskrav

Ved brev af 16. januar 2018 til Bornholms Politi, hvorfra jeg har modtaget det, fremsatte De krav om erstatning for varetægtsfængslingen, som De ikke havde nærmere opgjort.

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Begrundelsen for min afgørelse om at nægte erstatning er, at der ikke foreligger et sådant misforhold mellem den anvendte frihedsberøvelse og sagens udfald, at der er grundlag for at yde erstatning efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 2.

Spørgsmålet om erstatning skal vurderes efter § 1018 a, stk. 2, hvorefter det er et krav, at der foreligger et klart misforhold mellem den anvendte frihedsberøvelse og sagens udfald.

Deres klient er idømt en særforanstaltning, som giver mulighed for at anbringe ham på institution i op til 5 år, hvorfor der helt åbenbart ikke er et misforhold mellem straffesagens udfald og den anvendte frihedsberøvelse.

Jeg bemærker endvidere, at Deres klient blev fundet skyldig i 7 forhold af bl.a. indbrudstyveri til en samlet betydelig værdi, samt at Deres klient tidligere er fundet skyldig i lignende kriminalitet og idømt foranstaltninger.

Jeg finder heller ikke, at det af andre særlige grunde findes rimeligt at yde erstatning i denne sag. Det fremgår af sagen, at to speciallæger i psykiatri henholdsvis den 31. oktober 2017 og den 7. november 2017 har vurderet anbringelse i arresthus af Deres klient som forsvarlig henset til Deres klients helbredstilstand. Der kan således heller ikke af denne årsag være grundlag for erstatning.

Erstatningskravet afslås derfor.

Begrundelse for nægtelse af salær

Da jeg ikke mener, at Deres klient skal have erstatning, er der heller ikke grundlag for at yde Dem salær.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 2 (erstatning for frihedsberøvelse - misforhold) samt § 1007, jf. § 1018 f (salær).

Mulighed for at klage

De kan klage over afgørelsen til Rigsadvokaten. De skal sende klagen til Statsadvokaten i København. Fristen for at klage er 4 uger efter, at De har modtaget dette brev. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3 og 5.

De skal udnytte muligheden for at klage til Rigsadvokaten, inden De eventuelt begærer kravet indbragt for retten efter retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Har De eventuelle spørgsmål

Hvis De har spørgsmål til min afgørelse, er De velkommen til at kontakte Sarah Larsen Vaabengaard.

Med venlig hilsen

Niels Carstensen

Senioranklager